

D A C I A

2 Lei

Ziarul de afirmare românească al Tinutului Timiș — Anare sub egida Astei Bănățene

Șefredactors
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei. Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Nu este încă totul pierdut

După mobilizarea polonă:

Se așteaptă tratative directe germano-polone

Eforturile Papei pentru salvarea păcii sunt promițătoare
Pacea e o chestiune de ore

Berlin, 1 (Rador). — Agenția Stefani anunță: În noaptea de Miercuri spre Joi au continuat consultările la cancelariatul Reichului unde a fost examinat pe larg în special răspunsul pe care Sir Neville Henderson l-a adus la scurt timp după miezul nopții. Se continuă să se păstreze o rezervă absolută asupra negocierilor în curs.

Se crede totuși că guvernul britanic prin răspunsul său de ieri, manifestă via sa dorința de a continua schimbul de vederi fără a se referi la mobilizarea polonă, care este socotită la Berlin drept o nouă provocare contra Reichului. Londra a trimis răspunsul său Berlinului cu cea mai mare sollicitudine, deoarece acesta ar fi insistat să nu se piardă timp în situația actuală, sau să fie agravată prin măsurile militare luate de Polonia. Guvernul britanic ar cere guvernului Reichului noi precizări. Este probabil ca schimbul de vederi între Anglia și Reich să continue toată ziua de Joi. Pare totuși cert că o decizie este iminentă.

Cerculă svonul, care nu poate fi controlat, că în caz de criză extremă s'ar putea să se producă, grație intervenției britanice, un fapt nou, în privința reluării contacturilor germano-polone. Acest svon afirmă că un reprezentant al guvernului polon ar urma să sosească chiar azi la Berlin. În această privință cercurile ministerului de externe al Reichului păstrează cea mai mare rezervă. Se află însă că în cursul ultimelor zile a domnit un schimb activ de vederi între Berlin și Moscova.

În ce privește eventuala convocare a Reichstagului se declară că ea nu a fost luată în considerare.

Se spune totdeodată că Führerul ar putea să facă cunoscută hotărârea sa pe calea unei proclamări către poporul german.

POLONIA A MOBILIZAT ÎN URMA INFORMAȚIUNILOR PRIMITE DELA LONDRA

Londra, 1 (Rador). — Ziarul „Daily Telegraph” precizează că Polonia a decis Miercuri, adoptarea unor noi măsuri de precauție, în urma indicațiilor date de guvernul englez, cu privire la revendicările cancelarului Hitler la adresa Poloniei.

Ambasadorul Angliei la Berlin, adau-

gă ziarul, a primit deasemeni unele instrucțiuni urgente, relative la unele aspecte ale mesagiului german, în scopul de a face să dispară toate indiciile ce ar putea să subziste în spiritul guvernului din Berlin, asupra atitudinii guvernului britanic, sau asupra procedurii pe care ar putea să o favorizeze sau să o recomande, în vederea facilitării reglementării problemei pe calea negocierii.

NEGOCIERILE CU GERMANIA SUNT INCURAJATOARE

Londra, 1. — „Times” scrie din Londra: Italia rămâne în contact foarte strâns cu Sfântul Scaun. Acum două zile, ambasadorul Italiei pe lângă Vatican a fost primit de Papa, care l-a informat că încheierea pactului germano-sovietic, n'are nicio influență asupra politicii religioase și anticomuniste a Italiei. Papa și-ar fi exprimat față de ambasador, încrederea pe care o are în străduințele Italiei pentru pace.

Pe de altă parte — adăugă „Times” — aflăm din sursă bună că Papa a trimis Miercuri o lungă telegramă președintelui Roosevelt, exprimând părerea că bunele dispozițiuni manifestate de prezențele negocierii cu Germania sunt încurajătoare și că ele merită să aibă o urmare și să fie susținute.

Berlin, 1 (Rador). — Ambasadorul Italiei a făcut Joi dimineața două vizite

ambasadorului Marelui Britanii. Prima vizită a făcut-o la ora 8, iar a doua la ora 10.30. Este probabil ca ambasadorul Marelui Britanii să mai aibă în cursul zilei și alte întrevederi foarte importante, adăugă Havas, care transmite știrea.

DEMERSURILE PAPEI

Cetatea Vaticanului, 1 (Rador). — Havas anunță: Papa Pius XII a făcut pe lângă puterile interesate un nou demers în favoarea păcii.

Cetatea Vaticanului 1 (Rador). — Havas anunță: Cardinalul Maglione a convocat azi pe ambasadorii Franței, Italiei, Germaniei și Poloniei și pe ministrul Marelui Britanii pe lângă Sfântul Scaun.

Cardinalul a primit pe rând pe cei 5 diplomați, înmânând fiecăruia din ei o notă scrisă.

NU ESTE ÎNCĂ TOTUL PIERDUT
Roma, 1 (Rador). — Ziarul „Telegrafo”, care are legături strânse cu d. Ciano, declară că poate nu este încă totul pierdut dacă se lucrează repede.

„Atâta timp cât tunii nu bubue încă și cât avioanele zboară peste Marea Nordului ducând mesagii și nu bombe, se mai poate încă spera. Timpul însă nu așteaptă. Nu se poate temporiza prin mesagii aeriene sau telegrafice. Putința de a salva pacea a devenit o chestiune de ore.”

Sovietul suprem discută azi pactul germano-sovietic

Moscova, 1 (Rador). — Prin proiectul legii militare, supus aprobării parlamentului sovietic, durata serviciului militar este sporită la un an, iar vârstă de încorporare a recruților este

scăzute dela 19 la 18 ani.

Sovietul suprem se întrunește din nou astăzi la ora 19.30 pentru a lua în discuție ratificarea pactului de neagresiune germano-sovietic.

Noii măsuri militare în Anglia

Londra, 1 (Rador). — Guvernul a luat noi măsuri militare, completând mobilizarea marinei și chemând sub drapel restul rezervei și rezerva suplimentară a armatei regulate. Noile efective ale rezervei voluntare ale arma-

tei aerului vor fi deasemeni chemate sub drapel.

Londra, 1 (Rador). — Mai multe spitale din Londra și provincie au primit ordinul să pună în execuție mâine planurile de evacuare a bolnavilor,

Spania se organizează pentru cazul unui război

Burgos, 1 (Rador). — Generalul Franco a ordonat constituirea unui „Mare Stat Major”, a cărui misiune va fi de a concentra toate forțele economice și militare ale națiunii, pentru a asigura independența țării în caz de război.

LINIȘTEA ȘI HOIARĂREA ROMÂNEASCĂ

Vartejul de șuri, de telegrama, care mai de care mai alarmiste și mai contradictorii sunt, tirește, de natură a îngrijora toate spiritele.

Europa încreangă trăește de săptămâni acest coșmar al așteptării infrigurate. În împrejurări atât de grele, se cuvine să subliniem minunatul calm românesc, liniștea, ordinea de care dau dovadă cetățenii acestei țări. Liniște și calm care nu înseamnă indiferență față de evenimente, nepăsare față de mersul României în actuala conjunctură internațională.

Seninătatea românească are un tălc mai adânc, ce traduce încrederea deplină pe care cetățenii o au în conducătorii țării; deplina, perfecta armonie de simțire și gândire între ei și cei ce călăuzesc destinele, Patriei.

Nici când nu s'a simțit mai puternic forța pe care o dă splendida uniune a Țării întregi, nici când nu s'a situat într-o mai vie lumină Frontul unic al nației în jurul bunurilor sale cele mai înalte: SUVERANUL ȘI LIBERTATEA.

Înțelepciunii adâncă a M. S. Regelui, Care a înlăturat orice vrajbă din sânul poporului, datorăm recunoștința cea mai profundă în clipele grele pe care le străbatem.

Ordinei instaurate de regimul nou, energiei și muneii desfășurate în toate sectoarele vieții de Stat și, în deosebi, în acea al apărării naționale, se datorește încrederea pe care fiecare o poartă astăzi în suflet.

Românul pășeste, în aceste zile încetosate, cu fruntea sus, renin, hotărât. El știe că Țara nu dorește decât pacea, pentru că onera atât de rodnic începută să fie dusă la capăt. Dar mai știe lămurit că ceea ce în sufletul lui este o credință de nesdruncinat, este și lozincă supremă a Țării întregi: hotarele Patriei sunt sfinte iar cel ce ar încerca oricând atingere a drepturilor noastre de veacuri, se vor izbi de un zid de granit.

CĂCI PAȘNIC ȘI LINIȘTIT, ROMÂNUL ȘTIE, TOTUȘI, CA NIMENI ALTUL, SĂ FACĂ STRAJĂ ÎN JURUL GLEBEI ȘTIINȚIFICE ȘI A SUVERANULUI.

Serbările Astrei

Reprezentatie de gală: Kir-Ianulea operă comică de Sabin Drăgoi

Am arătat într'un articol anterior tot binele pe care-l credem despre rodnicia și atât de binefăcătoarea activitate desfășurată în folosul românimii ardelenice de către „Astra” în cursul celor opt decenii de existență a ei, cât și simbolul în care se îmbracă Congresul din acest an, când bătrâna noastră Asociație mobilizează întreaga elită a cărturarilor și imensul rezervor al masei țărănești, la încheierea bilanțului vrednicilor românești, după două decenii de stăpânire românească pe aceste pleiuri.

Bogatul program publicat de către conducerea centrală cuprinde diferite conferințe, expoziția de artă plastică a pictorilor și sculptorilor transilvăneni, reprezentatie teatrală pentru săteni, cea de gală la Opera-Română — și apariția „Gândului românesc” în ediție festivă, propunându-și a face o privire retrospectivă asupra tuturor preocupărilor culturale din ultimele două decenii; iar desfășurarea de mase țărănești participând la ansambluri de gimnastică, dansuri, coruri, cortegiu etnografic, face părtași acestui praznic deosebit. pe cărturari și pe harnicii noștri săteni.

Nu știu până acum în ce chip va participa „Astra” bănățeană la aceste festivități.

Cert e, că, strălucitul sol al Banatului muzical Sabin Drăgoi, va purta și de astă dată spre triumf flamura muzicii bănățene, când, după înțeleapta hotărâre a Comitetului Central, se va executa în prima ediție opera sa comică: Kir-Ianulea.

Este indeobște cunoscut că dintre felurile genuri muzicale, cel comic este dintre cele mai dificile. Numai compozitorii ajunși la maturitatea gândirii lor, au reușit a crea cu succes în acest domeniu.

După opera dramatică Năpasta, cea religioasă C. Brâncoveanu, Drăgoi ajuns la plinătatea darurilor sale creatoare abordează genul operii comice, realizând alături de lucrările pomenite, prin noua sa operă Kir-Ianulea, câte un model pentru fiecare dintre cele trei genuri de opere scenice: dramatic, religios și comic.

Kir-Ianulea (operă comică în 3 acte, 6 tablouri) e scrisă pe un libret de Radu Urișianu, după nuvela cu același nume a nemuritorului Caragiale. E o veche preferință a compozitorului pentru opera clasicului nostru literar care prin mediul românesc în care-și desfășoară acțiunea, printr'un spirit fin și incisiv, oferă material bogat pentru prelucrări muzicale.

Acțiunea din Kir-Ianulea se petrece în epoca fanariotă la București, într'o societate în plină decădere, care prin nivelul moral scăzut, prin abundența manierei și expresiunilor de puternică infiltrație străină, oferă vaste posibilități de satirizare.

Dardarot stăpânitorul întunerecului, mirat de mulțimea necredincioșilor cari intră în împărăția sa, aproape întotdeauna pentru același motiv — femeia, trimite un ostaș de al său spre a cerceta cauzele răului de pe pământ.

Kir-Ianulea — diavol transformat în negustor florentin, bogat și frumos, supus omenestilor slăbiciuni, poposește în București la hanul lui Mănuș, în ajunul Crăciunului. Răpit de fericirea nopții de Crăciun și amăgit de frumusețea Acriviței, fida hagiului Cănuță, se îndrăgostește și însoară.

Dar încrezător, naiv și necunoscător al răutății omenestii, are de îndurat veșnicul blestem al strămoșescului păcat, de a se trudi și suferi până când desamăgit și păcălit se reîntoarce în lumea întunerecului de unde a părăsit, părăsind această omenire care „în minciună se naște, trăiește și moare” (Dardarot).

Realizarea muzicală, favorizată de un libret bine întocmit în care acțiunea e în continuă desfășurare într'un cadru plin

de varietate (Iadul, Hanul lui Mănuș, Casa lui Kir-Ianulea, Coliba lui Negoită și Curtea lui Papură-Vodă) e dintre cele mai reușite.

Urmând cu consecvență linia activității sale anterioare, Drăgoi folosește și acest prilej pentru a pune în lumină comorile muzicii românești, din cinstirea căreia și-a făcut un cult. Cu toate că motivele populare lipsesc cu desăvârșire după îndelungatele studii de folklor din cari a tras concluzii pentru stilul său, ideile motivice deși sunt fructul creației originale, poartă totuși îmbătătoarea mișcării a muzicii românești, făcându-și un stil propriu, atât de proaspăt și fermecător.

Motive pregnante (leit-motive) ilustrează — diferitele personaje sau idei, ca de ex. a lui Kir-Ianulea, al Acriviței al „iubirii, fericirii, amorului, al Vrăciului etc., cari întrebuintate și transformate de nevoie, asigură lucrării o perfectă unitate.

Umorul, puțin sau deloc tratat în muzica noastră, îi născocesc mijloace potrivite de expresiune muzicală, creind un umor spiritual și sănătos, așa cum se desprinde din arta poporului nostru.

Alături de elementul comic se eviden-

țiază un lirism învăluitoare și cald de o curățenie serafică, atât de propriu pozițiilor sale.

Dintre diferitele scene semnalăm: Simfonia nopții de Crăciun, în care e imortalizată minunata tradiție mistic-religioasă a poporului nostru, cu toate obiceiurile, călușari, dușoși, irozi, stea și cari nu surprind pe cei ce cunosc concesiunea autorului din introducerea la cele „303 colinde”; Septata, (tablou II) cele două mari Arie de dragoste a lui Kir-Ianulea, Aria de Coloratură a Drumeției și grandioasele coruri finale.

Pentru belșugul de inspirație, pentru felul cum rezolvă umorul și muzica noastră, pentru toată poezia și farmecul acestei noi și minunate plăsmuri muzicale a lui Sabin Drăgoi, credem că stăm în fața celei mai izbutite lucrări ce a creat vreodată.

Bănatul lui Vidu și Brediceanu, care l-a dăruit toată comoara îmbelșugatului său suflet, fiindu-i martor a atâtor biruințe, îl însoțește și de astădată pe drumul triumfului, recunoscător pentru gloria care și-o cucerește sieși și mândrului Bănat.

Lucian Surlașiu

Cititorii'e Astrei

Serviciul Social:

271 Cămine Culturale

Cea mai importantă latură a activității trimestrului
1 Apr.—1 Iulie a fost: ORGANIZAREA

În conformitate cu legea din 13 Oct. 1938, prin care a fost înființată Instituția de Stat „Serviciul Social” și dând urmare articolelor 8—9—10 din această lege, organele de conducere ale Căminelor Culturale județene din ținutul Timiș, au procedat la inventarierea Căminelor Culturale existente până la 1 Martie 1939, la transformarea Căminelor Culturale ale „Astreii” în Cămine Culturale, cât și la înființarea de Cămine Culturale de plasă și sătești, noi. Din rapoartele celor cinci Cămine Cult. județene, asupra acestei activități de organizare, reiese, că în ținutul Timiș, am avut până la 1 Martie a. c. 19 Cămine Cult. experimentale, înființate de Echipele Regale, sub auspiciile Fundațiilor Regale și 100 Cămine Culturale înființate direct de Fundații. În total, un patrimoniu existent de 119 Cămine Culturale sătești.

Cele 5 Cămine Cult. județene, au reorganizat transformat și înființat temeinic, până la începutul lunii Iulie a. c. în total 152 Cămine Cult. de plasă și sătești — aceasta în răstimp de abia 3 luni și în împrejurările grele când mare parte din conducătorii Cămine Cult. jud. au fost concentrați.

S'a muncit deci intens și serios, în tăcere și temeinic, așa cum se cere unei munci prestată conștiincios.

Serviciul Social din ținutul Timiș se poate astăzi mândri cu un patrimoniu de Cămine Culturale în total de 271, pe lângă Căminul Cult. Municipal Central al Aradului și cele 6 Cămine Cult. a cartierelor și suburbiilor acestui Municipiu.

Repartizate pe județe, avem în:

- Jud. Arad 40 Cămine Cult.
- Jud. Caraș 71 Cămine Cult.
- Jud. Hunedoara 62 Cămine Cult.
- Jud. Severin 39 Cămine Cult.
- Jud. T-Torontal 59 Cămine Cult.

În ce privește inventarierea în așteptare culturale a ținutului Timiș ea este în curs și curând vom putea avea o oglindă fidelă a realității și în această privință.

În scurtul interval de timp, de când înființează „Astra” Serviciul Social Regional ținutului Timiș și cele 5 Cămine Culturale jud. ale sale, toate strănuințele s'a depus deci pentru organizare, cât și pentru o cunoaștere temeinică a realităților sătești.

Concursurile de coruri și fanfare muncitorești, au loc Duminică la Teatrul Comunal din Timișoara

Timișoara, 1. — Concursurile de coruri și fanfare muncitorești, despre care am scris la timp că se organizează în cadrul Muncă și Voe Bună, la Timișoara, se vor ține Duminică la orele 11 a. m. în sala Teatrului Comunal, în prezența reprezentanților autorităților.

Vor lua parte la aceste concursuri, următoarele coruri: Progresului și Armonia din Lugoj și Corul muncitoresc din Reșița, Lyra CFR și al angajaților dela IET din Timișoara, precum și următoarele fanfare: Lyra CFR și IET din Timișoara și fanfara muncitorilor din Anina.

Comisia de examinare va fi compusă din d-nii: Sabin Drăgoi, directorul Conservatorului Comunal de muzică, prof. Căteanu și prof. Ioachim Periam, președintele Asoc. Corurilor și fanfarelor din Banat.

Scopul acestor concursuri este, după cum l-am anunțat, de a se alege cel mai bun cor și cea mai bună fanfară, acestea urmând a lua parte la concursurile generale dela București ce vor avea loc în cadrul expoziției internaționale Muncă și Voe Bună.

La emularea dela Timișoara, înt. area este liberă pentru toată lumea.

MEMENTO TIMIȘOREAN

Calendar

VINERI 1 SEPTEMBRIE

Ortodox: Indictionul și Cuviosul Simeon Stăpnicul.

Catolic: Sf. Egidiu (Gilles).

Farmacii de serviciu. Circ. I: Blumberg, Str. 10 Mai 5. — Circ. II: Maszalts, Piața Badea Cârțan 8 și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare 27. — Circ. III: Roxin, Piața Azei Sever. — Circ. IV: Steaua, Piața Drăgoi lina 4. — Circ. V: Kövály-Chioreanu. — Frateia: Panaioth. — Freidorf: Erenia.

Spectacole

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR

Capitol: „Miss Raffles”, cu Barbara Stanwick și Henry Fonda.

Scala: „Ulta durerii”, cu Inkișin Dita Parlo și Albert Prejan.

Corso (fost Rivoli): „Femei în lanțuri” cu Viviane Romance.

Apollo: „Brigada morții”.

Radio

VINERI 1 SEPTEMBRIE

Radio-România, Radio-București, Radio-Experimental. Ora 7: Concert de dimineață (discuri), Gimnastică ritmică, Continuarea concertului dimineții (discuri), Sfatul gospodăresc și igienic. — RADIO ROMANIA. Ora 12: Ora, Sport, Cota Dunării a barei Sulina. Ora 12.05: Muzică variată (discurs). — RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. Ora 13: Ora, Spectacol. Ora 13.10: Concert de prânz al Orchestrei Radio dirij. de Constantin Bobescu; Marș militar francez de Saint-Saens; Uvertură la opera „Fedra” de Massenet; Mazurcă Serenadă și Mazurcă țărănească de Bortoluzzi; Mignonette-arie de balet de M. Maert; Singurătate în noapte de Clemens. Dans țărănesc de Const. Dimitrescu; Rapsodia română No. 2 în re major de Gergely Enescu. Ora 14.10: Radio-jurnal. Ora 14.30: Continuarea concertului Orchestrei Radio: Bal costumat-suită de Rubinstein; Tot Parisul-vals de Waldteufel; Natha-vals de Cealowsky. Ora 15.10: Actualități. — RADIO ROMANIA. Ora 19: Ora, Muzica vremii. Ora 19.02: Viața literară și artistică în Italia de prof. Alexandru Marcu. Ora 19.17: Muzică veche (discuri): Muzica apei de Händel (Orch. simf. din Fildelfia dirij. de Leopold Stokowsky); Ce ce caută suflute, de Bach (Cor din Leipzig); Le tic-toc, choc, de Couperin (clavicin: Nicolae Rădulescu); Fragment din suita la de Vivaldi (vioră: Adolf Busch); Ari din „Castor și Polux” de Rameau (voce Jane Laval); Concerto grosso în re minor de Vivaldi (Orch. Tonhalle din Zürich dirij. de André). — RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. Ora 20: Vânătoare de Domostene Botez. Ora 20.15: Recital CORTOT (discuri): Dansatoarele din Dell și Voaluri, din „Preludiile” de Debussy; Scene de copii de Schumann. Ora 20.30: Concert de flaut-Teodor Mihele (Brașov); Serenada de Theodor Blumer; Carnaval în Venetia de Genin; Mazurcă elegantă de Pón. Ora 20.55: „Otello” operă în 4 acte de Verdi (discuri).

DISTRIBUȚIA

Oteilo	Nicolo Fusati
Jago	Apollo Granforte
Cassio	Piero Girardi
Desdemona	Maria Carbone
Emilia	Tamara Beltacche

Orchestra și Corul Operei Scala dirijate de Carlo Sabajno. În pauza I-a (21.25—21.35): Sport. În pauza II-a 22.15—22.20) Radio-jurnal (I). În pauza III-a (23.05—23.20): Radio-jurnal (II). Ora 23.45: Jurnal pentru străinătate. În limba franceză germană și italiană.

Cronica judiciară

Acuzat de instigație contra siguranței Statului

Timișoara, 1. — Completul de vacanță al tribunalului nostru, sub prezidenția d-lui Cusnuriuc, a debătut în ședința de ieri dimineață, procesul intentat contra unui elev de școală normală, Simion Giurgeca din comuna Bobda, învinuit de instigație contra siguranței Statului.

Înainte cu vreo câteva zile de vacanța Paștelor din anul școlar 1937/38, la 13 Aprilie, numitul a răspândit manifeste ale unei organizații politice interzise, printre ceilalți conscolari. Manifestele s'au descoperit peste o lună de zile la doi elevi, care au declarat că le au de la Giurgeca.

Făcându-se o percheziție la domiciliul acestuia, organele siguranței au dat peste alte manifeste și un șapilograf pe care acuzatul îl folosea la multiplicarea manifestelor.

Implicatul a fost ridicat și depus apoi în arest preventiv la consiliul de războiu,

unde a stat — în vederea cercetărilor — timp de 65 zile.

Dasorul său s'au trimis Inaltei Curți de Casație, faptul său fiind de competența instanțelor civile. Curtea de Casație a dat un regulator de competență, trimițând dosarul la tribunalul de minori. Intervenind mai apoi o nouă lege, același dosar s'a trimis tribunalului civil Timiș-Torontal.

Acuzatul s'a apărut, invocând motivul că la data de 13 Aprilie, când a răspândit el manifestele, nu era încă în vigoare legea pentru anărarea ordinii în Stat, deoarece legea a intrat în vigoare abia cu două zile mai în urmă, iar pentru celelalte fapte: participarea la organizații politice interzise de lege — s'a dat amnistia prin Inaltul Decret Regal din 13 Februarie 1939.

Tribunalul se va pronunța în acest proces interesant, Luni dimineață.

Amânări și respingeri de cereri de liberare condiționată

Tribunalul Timiș-Torontal s'a mai ocupat ieri dimineață și de cererea de liberare condiționată a condamnaților pentru furt: Mihnea Ivan Ioan, Ivan M. Ioan, Balasco Desideriu și Reicholdt Iacob — ce își înspășesc pedepsele în penitenciarul din localitate.

Mihnea Ivan și Ivan Ioan au săvârșit furturile, întâiul la Plești iar al doilea

la T.-Severin și sunt condamnați la 2 ani închisoare, iar Balasco este condamnat la 1 an și 6 luni, pentru un furt săvârșit în localitate, pe când Reicholdt, care a furat la Cetatea-Albă, isposește o pedeapsă de 6 luni.

Tribunalul a respins cererea lui Mihnea Ivan Ioan, iar pe celelalte le-a amân-

Căminul cultural din Oravița studiază electrificarea văii Almăjului

Oravița, 1. — Căminul cultural al județului nostru studiază posibilitatea electrificării văii Almăjului, printr'o singură uzină hidroelectrică în valea Nerei, care ar alimenta cu curent electric toate satele din această parte izolată a județului nostru.

Canalul de alimentare a uzinei cu apa Nerei, după un raport înaintat Căminului cultural de d. ing. Mălăescu, și-ar avea începutul la cota 404 din albia râului Nera, și s'ar sfârși cu o lungime de 7 Km. la cota 380 pe Bujorulul, la circa 1.5 Km. în amonte de comuna Borlovenii Vechi. De aci apa s'ar conduce printr'o conductă forțată de 200 m. lungime la uzina care se va așeza în dreptul morii dela cota 291 din albia râului Nera (vezi planul de situație).

Căderea utilă ce s'ar putea realiza aci, ar fi de circa 90 m.

Bazinul de recepție al râului Nera până în dreptul cotei 404, unde s'ar face abaterea apei în canalul uzinei, are o suprafață de 122.49 Km².

Instalația pentru care s'a înaintat Căminului cultural raportul de care am făcut pomenire, s'ar construi pentru curent alternativ trifazic, pentru o mai ușoară transformare a curentului la distanțe mari.

Traseul liniei aeriene principale de transport a energiei electrice ar urma drumul comunal Uzina—Borloveni-Vechi—Pătaș—Prilipeți—Dalboșeți.

Din această linie principală, care până în Dalboșeți are o lungime de 17 Km., se vor ramifica linii secundare pentru comunele laterale, ca Bozovici (3 Km.) Lăpușnicul-Mare (3.5 Km.), Mocerș (3 Km.), Șopotul-Vechi (3.5 Km.), Gârbovăț (1.5 Km. dela Șopotul-Vechi), Bănia (4 Km.), Rudăria (6.5

Km.), Prigor (2.5 Km.) și Borlovenii-Nou (3 Km.) Comuna Putna este prea mică și prea îndepărtată pentru a se realiza conducerea liniei electrice până acolo.

În mijlocul fiecărui sat s'ar monta un transformator, dela care va pleca rețeaua de distribuție a curentului de iluminat în interiorul comunei.

Din cei 1505 Kw., 7% se pierd pe rețeaua principală și 3% pe cele secundare, adică socotim o pierdere totală de 10% sau 150 Kw., astfel că ne mai rămân net 1355 Kw. pentru nevoile celor 13 comune, revenind în medie uneia circa 100 Kw., ceea ce este archi-suficient.

În studiul înaintat Căminului cultural, d. ing. Mălăescu nu a intrat și în detaliile calculelor de dimensionare și de cost pentru rețelele electrice și mașini (turbina, generator, transformator, conductor electric etc.), cari urmează să se facă pe bază de oferte precise, dacă s'ar decide realizarea proiectului electrificării. D-sa a calculat totuși prețuri informative pentru costul canalului, al uzinei cu locuința mecanicului și fundația mașinilor, a turbinei și a generatorului, socotind că toate acestea ar costa rotund suma de 15,000.000 lei. La cele de mai sus, s'ar mai adăuga costul rețelei de transport și de distribuție, precum și costul transformatorilor, calculând un transformator între 50,000 și 100,000 lei.

Căminul cultural a reținut pentru studiere interesantul raport rezumat mai sus. El a fost dat și Excelenței Sale d-lui rezident regal dr. Alex. Marta, cu ocazia recentelor inspecții făcute la Bozovici și în alte comune din valea Almă-

„Noul regim“

Un important volum al d-lui Armand Călinescu, care fixează temeiurile regimului Renașterii Naționale

București, 1. — A esit de sub tipar volumul „Noul regim”, de d. Ar-

mand Călinescu, președintele Consiliului de miniștri. E o foarte metodică adunare și clasificare a acelor cuvântări prin cari, după 10 Februarie 1938, d. Armand Călinescu a talmăcit și fixat temeiurile noului regim. Atât e de metodică articularea lucrării, încât cele 200 de pagini, departe de a înfățișa teme disparate, rotunjesc o adevărată doctrină a cărei examinare se urmărește cu un interes excepțional. Sunt cuvântările prin care președintele Consiliului de miniștri a fixat poziția României, în dramaticele evenimente pe cari le trăim încă, ceea ce sporește interesul cititorului și rara importanță a cărții. E vorba deci, de una dintre acele lucrări ce face epocă și asupra căreia vom mai reveni.

Patru spargeri recunoscute

de faimosul Lazar Nicola, zis Bacu, arestat zilele trecute de poliție

Timișoara, 1. — Zilele trecute a fost capturat în ascunzătoarea lui — după cum am relatat la timpul său — faimosul spărgător Lazar Nicola zis Bacu, urmărit de mai multă vreme de poliție.

Îndată după prinderea lui, organele biroului judiciar i-au luat interogatoriul, în cursul cărora numitul a recunoscut patru spargeri, al căror autor s'a dovedit a fi, după ce s'au făcut reconstituirile.

Prima spargere a comis-o la d. ing. Fossati, directorul fabricii „Romitex”, dela care a furat două arme de vânatoare, un revolver, două costume de haire, cămăși și alte lucruri, toate în valoare aproximativă de 40.000 lei.

Că bună parte din lucrurile furate au fost descoperite în ascunzătorile tâlha-

rului.

Dela locuitorul Lakatos Ioan, cu domiciliul în str. Rusin 14 cartierul Vile-Fabrică, a furat diferite obiecte casnice în valoare de 10.000 lei.

Spărgătorul a operat și în provincie, unde i-au căzut victime sătenii din comunele Covășița și Fratelia, dela cari a furat tot lucruri casnice, de mare valoare.

— SPĂRGĂTORUL A INCERCAT SĂ EVADEZE. În ultima clipă aflăm, că Nicola Lazăr a încercat să evadeze de sub escorta jandarmilor, în dreptul comunei Freidorf, pe când era dus la reconstituirea furtului despre care am amintit mai sus. Dar înaintea de a-și putea pune în aplicare planul, spărgătorul a fost împușcat la piciorul drept.

Un interview al d-lui von Papen

precizează politica Germaniei în Balcani și Orientul apropiat

Istanbul, 1 (Rador). — Agenția DUB anunță: D. von rapen, ambasadorul Germaniei a acordat un interview ziarului onicios „Ulus” din Ankara, denunțând campania bazată pe calomniile dusă de zărele străine în scopul de a arunca asupra Germaniei răspunderea unui eventual război și de a pune în sarcina Germaniei intenții agresive față de Turcia.

D. von Papen a declarat: Germania a dus față de țările balcanice și din Orientul Apropiat o politică de colaborare economică dintre cele mai strânse pe baza egalității de drepturi și a independenței politice absolute. Această politică e favorabilă tuturor părților.

Pactul germano-rus a contribuit la înlăturarea neînțelegerilor ruso-germane, deschizând calea unei colaborări rodnice. Pactul are un scop asemănător aceluia urmărit de Germania față de țările balcanice și din Orientul Apropiat. Interpretarea pactului ruso-german în sensul unei intenții agresive înseamnă

inducerea în eroare în mod voit a opiniei publice și compromiterea eforturilor făcute în favoarea salvării păcii.

Anglia evacuiază copiii și infirmii din zonele expuse

Londra, 1 (Rador). — Ministerul Sănătății a publicat că evacuarea copiilor de școală, a femeilor însărcinate, a mamelor de copii mici, a bătrânilor, orbilor și diferiților infirmi, va începe Vineri în regiunea Londrei și în marile centre urbane considerate ca „zone expuse”.

Turcia nu mobilizează

Istanbul, 1 (Rador). — Agenția „Havas” comunică: Cercurile oficiale desmint formal știrile persistente prin care se anunță că este iminentă o mobilizare generală a Turciei.

Joi, 31 August

Deschiderea sezonului la **SCALA**

Direcțiunea Cinematografului Scala prezintă cel mai bun film francez după romanul

HUGO BETTAUER

ULITA DURERII Cu: Inkijnoff, Dita Parlo și Albert P. élan

Reprezentările se încep în zilele de lucru la 5-7 și 9-15. Duminică și sărbătorile la ora 3-5-7 și 9-15 — TELEFON 2379.

Vizita d-lui prof. Nicolae Iorga în satele bufănești din jud. Caraș

Oravița, 1. — În dimineața zilei de 28 August, d. prof. Nicolae Iorga, Consilier Regal, împreună cu Episcopul de Caransebeș I. P. S. V. Lazarescu, au sosit în localitate, venind cu mașina dinspre Bozovici.

Dis de dimineața, autoritățile și populația așteptau în fața palatului prefecturii, sosirea ilustrului profesor.

D. dr. I. Teicu, deputat, președintele „Asoc. de Teatru și Casinou” din localitate, împreună cu d. I. Jumanca, secretarul Asoc. și d. Gh. C. Croitoru, ziarist, au pregătit primirea d-lui prof. Iorga la „Teatrul Orășenesc” cel mai vechiu din țară, pe care d. prof. a renunțat însă în cele din urmă să-l viziteze, vizita d-sale rezumându-se la localitățile cu locuitorii Sufeni, al căror trecut îl cerceta.

În fața locuinței d-lui dr. I. Teicu, d. prof. Nicolae Iorga a coborât din mașină, pornind pe jos spre prefectura județului, împreună cu d. Teicu, și d. prefect col. Pavel Seracin.

A vizitat după primirea și prezentările făcute la prefectură, biserica ort. rom. din Oravița montană. Aci d-sa a tradus

însoțitorilor o inscripție grecească depe crucea dela intrarea în biserică, care datează din 1784. A intrat apoi în biserică unde a studiat icoanele vechi și ceasloavele.

Invitat apoi de către d. deputat, dr. I. Teicu, a vizitat mormintele lui Hateganu, Novac și Simion Maugiuca, din cimitrul bisericii.

După aceste vizite, d. prof. Iorga a plecat spre Ciclova montană, un alt centru bufănescu, unde a stat de vorbă cu bufenii, fiind condus la biserică de către d. inv. dir. Iosif Crețu și d-na, cu cari d-sa, a stat mai mult timp de vorbă.

Pretutindeni, d. prof. Iorga a fost însoțit de către istoricul din localitate: Sim. Sam. Moldovan, care ia dat prețioase lămuri, oferindu-i tot odată studiile istorice făcute de d-sa, în legătură cu așezămintele bufănești.

De aci, însoțit de prefectul jud. și dir. UDR Mihălcescu, a plecat spre alte localități bufănești, unele dintre cele mai oroposite: Sasca montană, Știnăpări și Cărbunari, apoi s'a îndreptat prin Șopotul Nou spre Băile Herculane.

Organizarea Gărzilor Naționale din plasa Teregova

Instalarea d-lui dr. Ioan Pepa în funcțiunea de comandant

Teregova, 1. — Prin deosebitul zel arătat de d. Lt.-col. în rez. Iosif Drăghici, comandantul Gărzii Naționale din jud. Severin, s'au organizat gărzile și în plasa Teregova.

Marti, 29 August, la ora 10^{1/2}, d. Lt.-col. în rez. I. Drăghici a fost primit în fața școlii de membrii gărzilor și de comandantul lor, d. Lt. rez. dr. Ioan Pepa, după care cu toții au mers la sf. biserică și au asistat la Sf. Liturghie. La ora 11 s'a săvârșit în Piață un scurt serviciu divin de către p. profesor dr. Traian Coșeriu, asistat fiind de preoții: Ilie Sirbu, Toma Suru și D. Stoichescu și în prezența d-lor Lt.-col. I. Drăghici, Nicolae Berceanu, pretor; dr. Ioan Grozavescu medic, d. Ioan Pepa avocat; dr. A. Marohescu, avocat; dr. Gh. Ionescu, notar public; Ioan Neșea, notar titrat, Mihail Vlaicu, Mihail Borțun, Carol Suru, notari; Ioan Turturea, perceptor; Romulus Bogoevici, Nicolae Grama; primarii: Traian Paica, Petru Humița, Petru Codila, Dionisie Berzescu etc.

Primul a luat cuvântul p. dr. T. Coșeriu, care face o paralelă între acțiunea întreprinsă de Sf. Ap. Pavel între Corinteni — divizați în partide religioase — și între energica măsură luată de M. S. Regele Carol II, de a desființa prea multele partide politice, ambele intervenții duând la același scop: păstrarea unității salvatoare! Gărzile fiind niște școlă e caracterelor, îndeamnă pe cei vrednici să se înroleze în rândurile lor.

D. pretor Nicolae Berceanu în cuvinte așezate preamărește înțelepciunea și clarviziunea M. S. Regelui, care singur a prevăzut greutățile prin cari Țara va trebui să treacă și tocmai de aceea a căutat să o rupă cu trecutul jafului și al necinstei și să introducă o ordine nouă în Țară.

D. Lt.-col. rez. Iosif Drăghici, arată legătura sufletească ce există între vechiul partid național din Ardeal și între Frontul Renașterii Naționale, în ce privește scopul urmărit. Vestind trecutul politicianism ce a condus Țara spre pierzare și destrămare cere tuturor bărbăților cinstiți ca să devină membri ai Gărzilor Naționale și să conlucre la propășirea Țării. Dă ample informațiuni asupra condițiilor de primire și a datorințelor ce le-au membrii. În cele din urmă prezintă pe comandantul gărzilor din plasa Teregova, pe d. avocat locot. în rez. dr. Ioan Pepa.

D. dr. Ioan Pepa mulțumește pentru cinstea deosebită ce i-se face de a fi numit comandant de plasă. Asigură pe d. comandant de județ că împreună cu ajutorii săi va căuta, ca prin muncă asiduă, să pună

această plasă — în ce privește organizarea gărzilor — între primele plase, spre a cinsti în felul acesta pe fiul acestei plase, pe d. Lt.-col. rez. Iosif Drăghici.

Investirea în calitate de comandant al Gărzii Naționale din plasa Teregova a d-lui dr. Ioan Pepa, un intelectual de marcă și un distins fiu al acestei plase, a produs o mare satisfacție atât între intelectuali cât și între țărani, între cari se bucură de multă simpatie. Noul comandant, prin munca sa desinteresată, va duce la izbândă ideea căreia-i servește pentruocă „la loc potrivit” s'a găsit „un om potrivit”!

P. dr. Traian Coșeriu

A murit din cauza unui avort provocat

Timișoara, 1. — După cum s'a putut vedea din nenumeratele exemple cărora le-am făcut loc și până aci în coloanele ziarului nostru, în județul Timiș-Torontal cazurile de avort se înmulțesc pe zi ce trece.

Ele se înregistrează în special pe sate și în mai mică măsură la oraș.

Zilele acestea s'a dat de urma unui nou avort, întâmpiat în comuna Beregsăul mic.

Amalia Ionașef, în vârstă de 28 ani, fca unul mare proprietar din comună făcându-și singură avort folosind o metodă băbească, a dat într-o septicemie groazlică.

Starea ei fiind extrem de gravă, ea a fost transportată la Sanatoriu Bănățean din localitate, pentru a i se veni în ajutor.

Nefericita însă, a încetat din viață ieri în zorii zilei, lăsând pe urma sa un copil de 4 ani.

Postul de jandarmi din Beregsău, continuă cercetările acestui caz.

Școala de dans „Begovici”

I. Piața Liberă No. 4.

INCEPE LA 3 SEPTEMBRIE
un nou curs pentru începători
Fiecare zi și Duminică exerciții de dans

Măsuri pentru încartiruirea oaspeților „Astrei” la adunarea generală dela Cluj

Cluj, 1. — Pentru serbările din 9—10—11 Septembrie dela Cluj ale „Astrei”, se prevede o mare afluență de oaspeți din provinciile țării dar în special din Ardeal și Banat, unde participarea la adunările generale ale „Asociațiunii” este nu numai o tradiție moștenită din tată în fiu, ci și un prilej de manifestare a solidarității naționale.

Comitetul organizator al serbărilor, de sub conducerea d-lui Prof. Univ. Dr. Iuliu Hațieganu, a pregătit în amănunt un plan al încartiruirii oaspeților, îngrijindu-se din timp ca nimeni să nu rămână negăzduit. Biroul de încartiruire și informațiuni, care funcționează sub îndrumarea d-lui dr. Marius Hăngănuț, s'a adresat tuturor despărțămintelor, cerând să i se comunice până la data de 1 Septembrie, cel mai târziu, numărul și numele participanților, altfel neputându-se asigura încartiruirea lor.

S'a vorbit cu conducerea Căminelor studențești, cu hotelurile bune, și s'a întocmit o listă a familiilor din societatea românească a Clujului care vor putea

găzdui oaspeții veniți la serbările „Astrei”.

Anunțarea de participare se poate face și direct, printr-o carte poștală, adresată la „Astra” Biroul Adunării Generale, Cluj Str. Mico No. 3, atâta timp cât se dorește participarea și la diferitele festivități și la banchet, pentru a se putea reține la timp bugetul.

La căminuri, în camere de 3—4 persoane costul încartiruirii va fi de 30 lei la zi, iar la hotelurile între 150—300 lei.

Cei care se anunță până la 1 Septembrie, vor avea pregătit totul înainte, găsindu-și locurile și biletele la Biroul încartiruirii.

Pentru a cunoaște numărul participanților, e de dorit să se anunțe cu o carte poștală la Biroul „Astrei” și să se scrie în ea numele și adresa, ca să se poată fi găzduiți în oraș la rudenii sau cunoscuți.

În ziua de 8 Septembrie până la 12 Septembrie de încartiruire și informațiuni va funcționa în gara Cluj, apoi în oraș. Se face apel și pe această cale, ca toți participanții să se anunțe până la 1 Septembrie la biroul de încartiruire.

MICA PUBLICITATE

Folositi mica publicitate a ziarului „DACIA”
Costul unui cuvânt este 1 leu, minimum 10 cuvinte

Ziarul „DACIA”, cel mai răspândit organ românesc din Transilvania, fiind colportat la orașe și sate deopotrivă, pentru a-și servi cititorii, cu începere de azi, publică o serie de cupoane cari adunate, dau dreptul la un anunț fără tarif.

6 CUPOANE TALATE ȘI PREZENTATE ADMINISTRĂȚIEI ZIARULUI DAU DREPTUL LA O PUBLICAȚIE GRATUITĂ DE 10 CUVINTE.

Cameră mobilată de închiriat. III., Piața Plavnei 5. Informațiuni la portar.

Bălat de serviciu caută urgent administrația ziarului.

MARE CONCURS DE TENNIS.

Pe cel mai frumos teren de tennis din țară, construit în anul acesta de Automobil-Clubul Român, Banat-Crișană, pe arena „Centercourt” va avea loc în zilele de Sâmbătă și Duminică în 2 și 3 Septembrie a. c. concurs de tennis cu participarea celor mai bune rachete din țară în frunte cu d. Tănăsescu Constantin, campionul României și unul din cei mai buni jucători din Europa, care anul acesta a reputat cele mai răsunătoare victorii în străinătate; — apoi d. Badin Marin, Erös Cibi, Pustay Ladislau, cât și cei mai buni jucători din Banat în frunte cu d-nii Ungar, Somlo, Wiler, Hegyi, Barta și alți.

TINUTUL TIMIȘ

Pășunea Comunală Murani

No. 1201/1939

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 5 Septembrie 1939, ora 9 a. m., se va ține în localul primăriei din Murani, licitație publică pentru renovarea grajdului taurilor, proprietatea pășunii comunale Murani.

Valoarea lucrării inclusiv material după deviz, este suma de lei 14.500. Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din legea contabilității publice, regulamentul Oficiului central de licitație și normele publicate în Monitorul Oficial No. 127 din 4 Iunie 1931. Toate persoanele cari vor lua parte la licitație, vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5 la sută din valoarea lucrării.

Licitația va fi orală și numai în conformitate cu caietul de sarcini, devize cari toate pot fi văzute în fiecare zi de la ora 8—12 și 2—6, în localul primăriei din Murani.

Murani, la 28 Iulie 1939

Primar: ss. indescifrabil.
Notar: ss. indescifrabil.

Tânăr având Școala comercială superioară, Școala de contabili-cooperatori și practică îndelungată, serviciul militar măiestrit făcut, caută angajament, cel puțin pentru o jumătate de zi. Adresa la ziar.

De vânzare casa familiară cu 3 camere, Fabric, Strada principală. Informațiuni I., Str. Loviniei 6, apart. 6.

Cumpăr costume bărbătești uzate exclusiv la locuința Dvoastră. Obiectele aduse în prăvălia mea nu le cumpăr, dar în urma unei cărți poștale sau aviz telefonice (12-14) mă prezint imediat. Sohoșbrum, Timișoara II., Piața Traian 2, etaj I. 2.

Perfecționare în lucrări de birou! Inscrivile în Școala specială de stenografie și dactilografie „BERCZI” s'au început la IV., Str. Bonnas 4 (lângă Piața Kütli).

PROFESOARA DIPLOMATĂ prepară în ore particulare limba germană, engleză, franceză, latină, greacă și română, deasemenea și stenografia română și germană. Circ. III, Bulevardul Carol I. No. 7, etaj II, ușa 9.

Traduceri tehnice și literare în și din limbile română, franceză, germană și maghiară. Sub „Perfect” la Administrația ziarului.

Domnișoară, pricepută și cu multă practică, caută angajament de caserită, ori unde. Cunoaște la perfecție trei limbi. Pretențiuni modeste. Adresa la ziar.

De închiriat în centru 2 camere, anticameră, eventual baie, pentru birou sau locuință. A se interesa: Circ. I., Str. Ungureanu 6, etaj.

ZIARUL „DACIA”

Bonul
nr. 4

De ieri până azi

RĂSPUNSUL ANGLIEI A FOST REMIS LA MIEZUL NOPTII

Berlin, 1 (Rador). — Agenția „Reuter” comunică: După ce a remis răspunsul guvernului britanic d. Henderson, ambasadorul Angliei la Berlin, a avut întrevedere de 35 minute cu d. Ribbentrop, ministrul de externe. D. Henderson a părăsit ministerul de externe german Miercuri, ora 0.45. Cu toată ora târzie, d. Ribbentrop s'a dus la cancelaria Reichului, prezentând d-lui Hitler răspunsul britanic.

MOBILIZAREA GENERALĂ POLONĂ COMENTATĂ DEFAVORABIL ÎN GERMANIA ȘI ITALIA

Berlin, 1 (Rador). — O notă cu caracter oficial arată că mobilizarea generală din Polonia este o măsură foarte gravă, mai ales în timpul cât durează schimbul de vederi diplomatice pentru reluarea unui aranjament european. Nota protestează împotriva semnăturii în alb dată Poloniei de Franța și Anglia.

Roma, 1 (Rador). — O notă a Agenției „Stefani” semnalează ca un fapt grav mobilizarea generală din Polonia. Nota arată că Italia este pregătită pentru orice eventualitate.

ARMATA CONTROLEAZĂ POSTURILE DE RADIO FRANCEZE

Paris, 1 (Rador). — Posturile de Radio franceze au trecut sub controlul autorităților militare.

„SPERANȚĂ PREVĂZĂTOARE” LA LONDRA

Londra, 1 (Rador). — În ipsa unor informații autorizate cercurile politice păstrează o atitudine de speranță prevăzătoare. Șefii opoziției au fost puși la curent cu răspunsul britanic, dar nu au cerut convocarea parlamentului. Faptul acesta este considerat ca un semn că atitudinea Angliei a rămas aceeași.

DEPLINE PUTERI PENTRU GUVERNUL ELVEȚIAN

Berna, 1 (Rador). — Cele două Camere ale parlamentului elvețian au acordat guvernului elvețian puteri și a aprobat măsurile de mobilizare. Ele au ales apoi ca generalism al armatei elvețiene pe generalul Henri Gusan.

EVACUAREA COPIILOR DIN PARIS

Paris, 1 (Rador). — Miercuri au fost evacuați din Paris peste 16 mii copii. Evacuarea copiilor continuă.

SLOVACIA ADERĂ LA CONVENȚIILE INTERNAȚIONALE PENTRU RAZBOI

Bratislava, 1 (Rador). — Slovacia a aderat la convenția pentru ameliorarea soartei răniților și a tratamentului prizonierilor.

ARTICOL AL DUCELUI CONTRA TRATATULUI DELA VERSAILLES

Roma, 1 (Rador). — Un articol publicat de „Popolo D'Italia” și atribuit d-lui Mussolini, arată că toate încercările de a se salva pacea sunt inutile dacă nu se încearcă suprimarea cauzelor răului, care după părerea autorului este tratatul de la Versailles.

ATITUDINEA CANADEI

Ottawa, 1 (Rador). — O parte din opinia publică a cerut guvernului canadian să facă declarație formală în sensul că în caz de război Canada ar fi alături de Anglia. D. Mackenzie King a declarat: „Socotim că atitudinea Canadei este prea bine cunoscută și că alte declarații sunt acum inutile. Întreaga țară înțelege această atitudine, iar noi suntem în contact cu Londra din oră în oră.”

ÎN ITALIA NU SE MAI VINDE CAFEA PARTICULARILOR

Roma, 1 (Rador). — De la 1 Septembrie toate cantitățile de cafea din Italia sunt rechiziționate pentru armată. Vânzarea de cafea pentru particulari este interzisă.

TUNURI ANTIAERIENE PE STRAZILE BUDAPESTEI

Budapesta, 1 (Rador). — Tunuri antiaeriene au fost așezate în apropiere de podurile din Budapesta și pe colinele din jurul orașului.

GERMANIA ȘI POLONIA RĂSPUND LA MESAGIUL DE PACE AL PRIM-MINISTRULUI CANADEI

Ottawa, 1 (Rador). — D. Windels, consul general al Germaniei a remis d-lui Mackenzie King o comunicare verbală din partea d-lui Hitler prin care confirmă primirea mesajului în favoarea păcii. D. Pawlica, consul general al Poloniei a transmis d-lui Mackenzie King răspunsul președintelui Moscicki la același mesaj. Răspunsul polon conține asigurarea că Polonia doarește o reglementare pacifică a conflictului.

ANGLIA VA RESPECTA NEUTRALITATEA DANEMARCEI

Copenhaga, 1 (Rador). — Guvernul britanic a asigurat Danemarca că-i va respecta neutralitatea dacă o va respecta și Germania.

ARESTĂRI DE COMUNIȘTI LA PARIS

Paris, 1 (Rador). — Poliția a arestat 30 agenți comunisti care răspândeau manifeste comuniste.

PE CERERILE CATRE MINISTER SE PUNE TIMBRUL JUDICIAR

București, 1 (SIR). — Ministerul Justiției aduce la cunoștința magistratilor și publicului că: toate cererile adresate ministerului Justiției, să fie timbrate conform art. 7 din legea privitoare la înlocuirea taxelor benevole cu timbrul judiciar de 4 lei.

PLECAREA PACHEBOTURILOR EUROPENE DIN PORTUL NEWYORK

New York, 1 (Rador). — Transatlanticul „Bremen” a ridicat ancora Miercuri la ora 22.30, părăsind portul fără a lua pasageri pe bord. Vaporul transporta însă o mare cantitate de alimente și combustibil. Transatlanticul „Aquitania” a ridicat și el ancora la scurt interval. „Normandie” pleacă Joi seara.

New York, 1 (Rador). — Două vase însărcinate cu paza coastelor americane și o salupă polițienească au escortat transatlanticul „Bremen” până la limita apelor teritoriale pentru a se asigura că vaporul nu va imbarca pasageri în mod clandestin.

CANCELARUL HITLER RESPINGE CU MULȚUMIRI OFERTA DE MEDIATUNE A SUVERANILOR NEUTRI

Bruxelles, 1 (Rador). — Cancelarul Hitler a trimis Regelui Belgiei și Reginei Olandei un mesaj multumind pentru ofertele de mediatune, dar arătând că în desfășurarea actuală a situației nu crede să se recurgă la bunele servicii ale celor doi Suverani intrucât d. Hitler a început mai demult acțiunea pentru stabilirea unei acțiuni drepte și acum rămâne să se aștepte numai răspunsul Angliei.

INSTITUIREA UNUI CONSILIU AL APĂRĂRII REICHULUI

Berlin, 1 (Rador). — S'a creat un consiliu de miniștri al Apărării Reichului pentru toată durata tensiunii internaționale, pentru conducerea uniformă a administrației și economiei din transformarea consiliului de apărare al Reichului. Din noul consiliu de miniștri al Apărării Reichului fac parte persoanele următoare: Mareșalul Göring ca președinte, Rudolf Hess, Frick și generalul Keitel. Președintele este autorizat să numească și alți membri precum și personalități consultative. Consiliul poate declara măsuri cu caracter de lege, în afară de cazul când Führerul ordonă promulgarea legii de către guvern sau Reichstag. D. Göring păstrează atribuțiile de președinte al planului de patru ani economic.

COPII STRIVIȚI DE UN MAL PRĂBUȘIT

Hotin, 1 (Rador). — În comuna Mărășenița din jud. Hotin s'a întâmplat o nenorocire datorită neglijenței părinților în împrejurările următoare: Copiii Mihai Popovici de 13 ani, Lifer Popovici de 11 ani și Mihai Pașca de 10 ani, jucându-se pe malul Prutului în timp ce părinții se scăldau, la un moment dat malul s'a prăbușit prințând copii sub ochii îngroziți ai părinților neglijenți. După câteva ore de muncă scos cadavrele copiilor.

Arestarea unui exoroc

care încasa bani dela întreprinderi pentru o revistă a voluntarilor la care nu era angajat

TIMIȘOARA, 1. — Ați întâlnit poate și dvs. în marile cafenele a orașului, un tip elegant și monoclat, cu o cicatrice lungă pe față.

Nu era decât fostul avocat dr. Rudolf Remeny, un periculos exoroc, arestat ieri de poliție, în urma denunțului făcut de d. Ștefan Kleitsch, comerciant, domiciliat în str. Meroy. Numitul, după ce avusese încercături cu poliția în mai multe rânduri, s'a apucat în ultima vreme să încaseze abonamente pentru revista „Buletinul bănațean al invalizilor”, care nu apare de mai multă vreme și dela care fusese dat afară cu un an înainte.

În felul acesta a reușit să înșele numeroși comercianți din localitate, ba chiar și o instituție oficială.

Dar cei pe cari îi abonase, au constatat că nu le vine revista. Unii din ei s'au

resemnat, iar alții au uitat poate de această chestie, până s'a găsit reclamantul, care a pus capăt înșelăciunilor.

Interesându-se la un căpitan invalid, reclamantul a aflat că revista nu mai are de mult și dr. Remeny, nu este autorizat să încaseze bani în numele ei.

Un denunț la poliție și exorocul a fost arestat imediat.

Biroul județar, condus de d. comisar D. Santău a dat rețede de firul afacerii și victimele au început să se prezinte cu chitanțele.

Până acum s'a găsit 17 chitanțe, cu suma variind între 120—150 lei.

În cursul cercetărilor făcute, exorocul și-a recunoscut fantele, negăsind nicio justificare onorabilă.

Cu actele dresate a fost înalțat parchetului, în cursul zilei de ieri.

Casele de filme sabotează interesele cinematografele municipale?

Timișoara, 1. — Eri dimineața s'a ținut, la primăria municipiului Timișoara, ședința comisiei cinematografelelor comunale, luând parte la discuții d-nii dr. N. Tabie, secretar general, dr. A. V. Cimponeriu, șeful contenciosului I. E. T., dr. I. Miloia, șeful serviciului financiar, Pavel Disela, șeful serviciului financiar, col. Amos Pop, directorul cinematografelelor municipale și un delegat al casei de filme „Merour.”

Ședința a rămas în continuare pentru Marți săptămâna viitoare, din cauza viilor discuții ce s'au iscat în jurul unei întregi serii de chestiuni în legătură cu cinematografele și cari nu s'au putut clarifica pe deplin ieri dimineață.

Din discuțiile de ieri dimineață s'a putut desprinde totuși faptul îngrijorător că aproape întreaga producție de filme din toamna aceasta este deja angajată de cinematografele particulare, cele ale

municipiului riscând să rămână numai cu surogate și la discreția absolută a caselor de filme. Ce pagube pot să rezulte din acest fapt pentru municipiul e ușor de înțeles și nu mai este nevoie să insistăm noi asupra amănunțelor.

Cât de abil manevrează casele de filme cu interesele cinematografelelor municipale, — în profitul lor, al caselor de filme, și în dauna municipiului, — se poate vedea din împrejurarea că filmul românesc „S'aprinde făciile”, având printre protagoniști pe eminentul George Vraca, a fost acaparat la Timișoara de cinema „Scala”, iar cinematografele comunale probabil „nu le-a dat în gând” (?) să-l angajeze.

Nu e de mirare dacă cu asemenea procedee din casele de filme, cinematografele municipiului Timișoara lucrează mereu cu deficite.

Dificultățile școlii de ucenici

Timișoara, 1. — D. dr. Gh. Clupe, secretar general al ținutului Timiș, a avut Joi dimineața o consfătuire cu d-nii Sabin Evuțianu, inspector general al învățământului, dr. Emil Țieranu, primar al municipiului Timișoara, Gh. Bottez, inspector general al muncii și dr. Ion Doboșan, asupra chestiunii școlilor de ucenici din Timișoara.

Până mai anii trecuți, după cum se știe, aceste școli au fost întreținute de municipiul Timișoara, care s'a îngrijit de localuri, de salarizarea corpului didactic ș. a. m. d.

În ultimul timp, însă, ministerul muncii preluând asupra sa toate chestiunile de învățământ profesional, municipiul Timișoara nu s'a mai amestecat în administrarea școlilor de ucenici și nici n'a mai încasat taxele de cursuri convenite. Ca o consecință a acestei stări de lucruri, municipiul nu a mai luat în bugetul de cheltuieli al anului curent nici un fel de sumă pentru școlile de ucenici, așa încât în cursul lunilor Aprilie—Iunie a. c. speșele de întreținere și salariile corpului didactic s'ar plătit din taxele plătite de patroni, iar unii dintre profesori au trebuit să renunțe la diurnele ce li se cuvenau pentru cursuri.

În momentul de față s'a ajuns la situația că avem o școală de ucenicii cu 1500 elevi în pomposul palat al căminului de ucenici, dar nici municipiul, nici ministerul nu asigură întreținerea acestei școli.

D-nii Sabin Evuțian, inspector general al învățământului și Gh. Bottez, inspector general al muncii, au fost rugați să facă un proiect pentru punerea

în concordanță a programei școlii de ucenici cu legea învățământului profesional și să fixeze orele de curs pentru fiecare materie în parte.

D. primar dr. Emil Țieranu a fost însărcinat să convoace comitetul școlii de ucenici, pentru a găsi modalitatea de a asigura continuitatea cursurilor până la sfârșitul anului bugetor curent.

Ținutul Timiș, în posesia rapoartelor ce se vor face în legătură cu chestiunile de mai sus, va interveni la ministerul muncii pentru acoperirea sumelor necesare școlii de ucenici.

Seducătorul unei minore

arestat de poliția locală

Timișoara, 1. — Tânărul gravor de sticle și oglinzi, Hedrea Aron, de 24 ani, domiciliat în str. I. C. Brătianu 37, se îndrăgostise de minora M. de 15 ani, fata unor oameni cumsecade.

Făcându-i curte mai multă vreme și vrăjtit de farmecele minorei, tânărul gravor n'a putut rezista ispitel și într-o bună zi a sedus-o sub promisiunea căsătoriei.

Părinții văzând că tânărul nu se ține de promisiune, l-au reclamat poliției.

Seducătorul a fost arestat și cu actele dresate înaintat parchetului.

Poate în calea de arest, va avea timpul să se gândească la fapta unei căsnicii, mai degrabă, decât pereții unei închisori . . .

SPORT

Duminică: ofensivă pe toate fronturile

Divizia A

Programul întocmit pentru turul de toamnă a lăsat liberă ziua de 3 Septembrie, pentru că pentru această dată s'a proclamat organizarea unui mare turneu internațional la București.

Evenimentele au făcut că participarea unei echipe streine a devenit imposibilă, dar totuși, turneul va avea loc, jucându-se matchuri între echipele „la modă.”

Pentru a nu șoma pe vremea aceasta de toamnă admirabilă, unele grupări duc tratative spre a putea disputa matchuri de campionat, programate pentru mai târziu.

A. M. E. F. A.—C. A. M. T.

Pe noi ne interesează mai de aproape tratativele dintre cele două grupări muncitorești, căci matchul urmează să se dispute la Timișoara.

La invitația timișorenilor, arădani au răspuns favorabil, astfel că este foarte probabil ca matchul să se dispute acum Duminică.

Ce-i drept partida mai întâmpină obstacole. În primul rând CAMT nu are portar, deoarece Eichler este concentrat, totuși atleții muncitori speră că vor reuși să primească un concediu. Al doilea impediment pare că este mai grav, căci privește terenul de joc, lucru care nici până azi nu a fost aranjat. Deocamdată CAMT nu are arenă unde să-și dispute matchurile de campionat, căci arena Banatul este închiriată — din anul trecut — Chinezului, care nu înțelege să-și cedeze drepturile. Astfel că CAMT nu are altceva de făcut decât să aștepte rezultatul intervenției făcute la federație, care a fost solicitată să intervină pentru aplanarea conflictului.

In Divizia B

După multe peripeții și în Divizia secundă lucrurile au ajuns la maturitate și astfel vom putea urmări — începând de Duminică — ostilitățile din această categorie.

Desigur seria a II a Diviziei B este cea mai echilibrată și cea mai interesantă căci cuprinde multe echipe cunoscute ca bune, unele chiar cu o reputație excelentă, putând rivaliza aproape cu partidele din Divizia A, mai ales că jumătate din participanți au deja un stagiu chiar în prima divizie.

Programul este următorul:

A r a d: Gloria—Vulturii Lugoj.
Timișoara: Chinezul—CFR Tur-
nu-Severin.
Petroșani: Jiul—Minerul.
Simeria: CFR Simeria—Electrica
Timișoara.
B r a d: Mica Brad—Sparta Medias.

Categoria Districtuală

Tot Duminică încep și campionatele districtuale, cari cuprind următoarele matchuri:

CAA—Unirea.
Transilvania—Titanus.
Olympia—Astra.
SSA—Înțelegerea.
Banatul—Tricolor.
Gaiana—Crișana.
Timișoara cat. I:
Progresul—Jandarmi.
Fratelia—Rapid.
Kadima—Patria.
Vulturii—Banatul.
Bohn—CFR.
Timișoara cat. II:
Freidorf—Fortuna.
Ancora—CSHN.
Juventus—Dura.
Circ. III—Victoria.

Calendescop sportiv

Biroul federal a aprobat schimbarea de nume alui Benkő în Bentea și Szölösi în Selezjan.

Matchurile Ungaria—România au fost confirmate de către forurile maghiare.

Pentru matchul Jugoslavia—România dela 10 Septembrie F. R. F. A. l'a ales pe italianul Dattilo.

Contestația Juventusului la matchul cu Ripensia, a fost respinsă. Roș-albastrii vor face apel.

Ing. Jean Calcianu înainte de a se imbarca cu destinația Belgrad, a stabilit un nou record de viteză pe distanța București—Brașov. Noul record: o ora 30 min, 54 sec.

Grecia și-a selecționat echipele pentru Balcaniada ciclistă și Turul României. Ea se compune din 8 alergatori: Cel mai bun este Kaloudis și care face parte din ambele echipe.

Cursa internațională de viteză în coasta Feleacului se disputa la 1 Octombrie.

Campionatele mondiale cicliste dela Milano, din cauza evenimentelor în curs au fost amânate.

Victoria Slovaciei asupra Germaniei a produs o mare bucurie în sânul sportivilor slovaci, cari prevăd echipei lor o serie de frumoase performanțe.

Jocurile de tennis pentru C. E. C. între Polonia și Ungaria, au fost contra-mandate.

La olimpiada din Helsinki figurează pe program 14 ramuri de sport cu 128 de concursuri.

La un concurs de natație disputat la Tokio, Kojima a câștigat 100 m. spate cu remarcabilul timp de 1:07.8, iar 100 m. liber a fost câștigat de Arai cu 57.4.

D. general Gabriel Marinescu a desărcinat pe d-nii O. Luchide și Paul Costescu. În locul d-lui Paul Costescu a fost delegat casier d. lt. col. Constantinescu Dumitru iar ca director tehnic al F. R. F. A. va fi d. col. Dabija. Deasemenea a dispus interzicerea intrării în localul F. R. F. A. a d-lui M. Beillis. Se interzice asemenea tuturor cluburilor afiliate F. R. F. A. vre-o legătură de serviciu cu d. M. Beillis, care a lucrat contra intereselor F. R. F. A. Aplaudăm cu toată căldura măsurile de epurație atât de necesare și așteptate de atâta timp.

Uniforme și Articole F. R. N.

cu prețuri convenabile la croitoria și ceaprazăria

T. I A N C U

P-șoara P-ța Libertății P-tul Primăriei

ECONOMICE

Dela Camera de agricultură

O acțiune pentru folosirea îngrășămintelor chimice

Ministerul acordă ajutoare pentru procurarea Superfosfatului

Timișoara, 1. — Astăzi știe orice agricultor, că pământul rodește mai bine atunci când este îngrășat. Pentru aceasta, la noi în Banat, se folosește îndeosebi gunoiul de vite bine conservat. Nu însă toți agricultorii dispun de astfel de îngrășăminte în măsură suficientă. De aceea a trebuit să se facă lungi experiențe cu diferitele îngrășăminte chimice, experiențe făcute intens de Institutul de cercetări agronomice al României și cari au dovedit că îngrășământul chimic cel mai bun este Superfosfatul.

Preocupat de a ridica randamentul agriculturii românești, Ministerul de agricultură a pornit și în această direcție o largă acțiune, mergând până la acordarea de ajutoare la procurarea Superfosfatului și Guano-fosfatului.

În acest scop, Ministerul Agriculturii, Serviciul pentru protecția plantelor, a trimis Camerei de agricultură din localitate o circulară, prin care cere Camerei de agricultură să pornească o vie acțiune în acest sens, ca astfel să se stimuleze folosirea celor două îngrășăminte amintite mai sus.

La Superfosfat, se acordă cultivatorilor, cu excepția acelor de sfeclă de toamnă aceasta, un ajutor de 3000 lei la vagon, iar la Guano-fosfat de ciclo-vina 1200 lei la vagon.

Prețul loco gara de expediție la Superfosfat este de 2.40 lei Kgr. când acid fosfat 16%, sau 297 lei Kgr. când are 18% acid fosfat, din care se face o reducere de 0.30 lei la Kgr. suportată de minister, rămânând deci la prețul de 2.34 și 2.67 lei Kgr., iar la Guano-fosfat prețul este de 1.20 lei Kgr. și se face o reducere în contul ministerului de 0.12 lei la Kgr., rămânând la 1.08 lei Kgr.

Cei cari doresc să folosească aceste îngrășăminte, se vor adresa direct Camerei de agricultură. Comenzile se vor face de către Camera la fabricile: Mărășești, Phönix și Fiducia, dar pe mele agricultorilor.

Pentru ca acțiunea să fie încununată de succesul urmărit, organele tehnice ale Camerei de agricultură vor supraveghea modul de folosire al celor două îngrășăminte chimice.

Minierii din Valea Jiului au obținut un spor retroactiv de 4 la sută la salarii

Timișoara, 1. — În zilele de 28 și 29 August a. c., în prezența d-lor: senator P. Mihăilă și Simion Gârboveanu, au avut loc tratativele pentru încheierea noului contract colectiv de muncă al minierilor din Valea Jiului, angajați la minele Soc. „Petroșani” și „Lonea.”

Contractul a fost încheiat și prin el, cei 7000 de minieri, în afară de menținerea vechilor condițiuni de muncă, au obținut un spor retroactiv de 4% la salarii. Retroactivitatea începe dela 1 Aprilie a. c., iar sporul de 4% se menține până la 31 Decembrie a. c. Dela această dată în sus, se mai acordă un spor de diferență, concomitent cu urcarea prețului cărbunelui.

În litigiu a mai rămas un singur punct, susținut de cele două Soc. miniere și pe

care muncitorii nu l-au primit. Anume majorarea sau scăderea salariilor conform cu prețul cărbunelui după cum plătește C. F. R. Acest punct va fi supus unei comisuni de arbitraj care se compune astfel: din partea Soc. miniere d-nii: dir. V. Băzgan, ing. dir. tehnic Băcărău și supleant dir. Popescu, iar din partea muncitorilor d-nii: deputat Eftimie Gherman, Simion Gârboveanu și supleant Șt. Todor.

Pentru uzinele Soc. „Sălătruc” se vor duce tratative în a doua jumătate a lunii Septembrie a. c., iar pentru atelierele centrale „Petroșani” și uzina electrică „Vulcan”, tratativele în vederea încheierii a noului contracte colective de muncă, se vor începe după 25 Septembrie a. c.

Tauri și juninci din Elveția

Am anunțat la timp că Ministerul Agriculturii și Domeniilor a deschis un mare credit, pe termen de doi ani fără dobândă, pentru a-se cumpăra un mare stoc de tauri și juninci din Elveția, pe seama agricultorilor. În acest scop, d. dr. Tiberiu Cristea, inspectorul general zootehnic și veterinar al județului, însoțit de d. dr. Ilarie Noaghea, medicul veterinar primar al Brașovului, a plecat în Elveția. Este probabil că tot în acest scop, vor mai pleca și d-nii: Pavel Petru președintele Camerei de agricultură și ing. Emil Negruțiu, șeful Serviciului agricol județan. Se vor cumpăra, pentru județele: Timiș-Torontal și Brașov și pentru Stațiunea de experimentare „Florica”, 40 tauri și 100 juninci din rasa Simenthal și 5 tauri și 20 juninci din rasa brună.

Măsuri contra gândacului din Colorado

Ministerul Agriculturii și Domeniilor Serviciul de protecție a plantelor, a trimis Camerei de agricultură din Timișoara, o copie de pe Deciziunea Ministerială cu privire la importul în România a azalelor și celorlalte plante ce nu se pot exporta decât cu pământ. Deciziunea spune că pentru a se împiedeca introducerea în țară a gândacului din Colorado, se vor menține, până la noi dispozițiuni, măsurile luate în 1937 pentru importul plantelor arătate mai sus. Un riguros control folositor se va face la intrarea în țară. Încercările de eludare prin importuri indirecte din diferite localități ale țărilor infectate, vor fi urmăriți și considerate ca fraude.

INFORMAȚIUNI

Istoricul zilei

— La 2 Septembrie 407 d. H., a murit Ioan Crisostom.

— In 2 Septembrie 1836, armata Austriacă recucereste Buda dela Turci, după ce aceasta stătuse mai bine de un secol sub dominația lor.

— La 2 Septembrie 1716, a avut loc un al doilea atac comandat de Eugen de Savoia asupra cetății Timișoarei.

— In 2 Septembrie 1894, fostul ministru președinte ungar Tisza Kálmán, a ținut o vorbire în fața alegătorilor săi din Oradea-Mare în care a atins și chestiunea naționalităților. Vorbind despre Românii din Transilvania și voturile lor, spunea: — „Românii au majoritatea în câteva circumscripțiuni electorale. Pentru că dar nu aleg reprezentanți, cari să aducă înaintea parlamentului plângerile și dorințele lor?”¹⁾ Perfidia acestui discurs era evidentă: doar pe baza ordinelor date anterior de ministrul prezidat de același Tisza Kálmán, la data de 16 Iunie 1894 se dizolvă comitetul electoral al Partidului Național Român, iar conducătorii, în frunte cu dr. Ion Rațiu, au fost închiși.

— La 2 Septembrie 1918 s'a proclamat regatul Albaniei, care a existat mai până ieri.

¹⁾ Teodor V. Păcățianu, Cartea de Aur, vol. VII., p. 683.

P. C. MILOȘ

— Intoarcere din concediu. D. Alexandru Morariu decanul Camerei notarilor publici din ținutul Timiș s'a întors din concediul petrecut la băile Slănicul Moldovei.

— TRANSFERARE. D. dr. Mircea Ștefănuț, șeful serviciului contencios și administrativ dela Administrația Financiară Timiș-Torontal, a fost transferat la Administrația Indirecte de constatare fiind însărcinat cu conducerea cifrei de afaceri.

— Prime pentru ceferiști. Direcțiunea generală a Regiei Autonome a c. f. r. a hotărât să acorde prime pentru funcționarilor ei din serviciul exterior, adică impiegaților de mișcare, șefilor de gară, manevranților, acarilor, șefilor de manevră, etc. Coeficientul primei variază după clasa din care face parte stațiunea. Zilele acestea s'a făcut o nouă clasificare după criteriul afluenței traficului de mărfuri și călători.

— Spor de chirie pentru ceferiști. Ceferiștii vor primi un spor de 90% din salar pentru chirie. Instituția feroviară română dă o deosebită atențiune problemei ce o constituie viața angajaților ei și și de și face inovații tot mai avantajoase pentru ei.

— D. col. Popovici, prefectul județului Timiș-Torontal, s'a reîntors dela Buzău, unde a asistat la înmormântarea generalului Clodeanu, a cărui moarte a fost anunțată de noi săptămăna trecută.

— Constituirea Uniunii breslelor alimentare din România. La București se constituie zilele acestea Uniunea breslelor meseriașilor patroni de întreprinderi alimentare din România. Breasla alimentară din ținutul Timiș, este reprezentată prin vicepreședintele său, d. Al. Sechei, care a plecat la București în acest scop.

— Moartea tatălui d-lui consul Boullen. La București a încetat din viață, în etate de 75 de ani, senatorul Boullen, tatăl d-lui Pierre Boullen, consul al Franței în Timișoara. Transmitem în dureratei familiei condoleanțele noastre.

— EXCELENȚA SA D. REZIDENT REGAL DR. ALEXANDRU MARTA a fost în cursul zilei de Joi la Comloș, unde a asistat la organizarea gărzilor naționale F. R. N., la Sănnicolaul mare, unde a vizitat diferite așezăminte de utilitate publică și la Basenova veche, unde a văzut noua biserică ort. română, în curs de construcție. Asupra acestor vizite, vom reveni cu amănunte.

— Garda F. R. N. din plasa centrală. Azi, Vineri, la orele 10 dimineața, are are loc organizarea gărzii naționale F. R. N. din plasa centrală a jud. Timiș-Torontal. Solemnitatea se va desfășura pe piața din comuna Fratelia.

— Echipele sanitare din plasa model. În plasa model Bozovici lucrează foarte intens trei echipe sanitare sub conducerea dlor doctori Balica Stefan, Luva, Meilă, Kintsch Iosif și Roth. Se întocmesc fișe familiare cu starea sîntății sanitare, higiena locuinței, alimentația, etc. Aceste fișe se întocmesc după modelul ministerului, dar din cele din documentul piericuiturii după fișa model dr. Iosif Nemoianu. Până acuma au fost cercetate următoarele comune: Moceni, Bănia, Sopotul nou, Ravertou, Sopotul vechi, Cărborești, Dalboset, Păcor, Borovenii noi, Pătaș, Prilinet. Concluziunile cercetărilor acestor echipe sanitare sunt foarte importante.

— Liceul industrial de hăteți din Timișoara și-a început cursurile. Pentru a nu se proceda confuzii, din cauza unor informații svăruite în presă, direcțiunea liceului industrial de hăteți din Timișoara arată că la acest liceu cursurile au început azi, Vineri 1 Septembrie.

— Nivelarea noului aeroport din Timișoara. Zilele acestea sosit la Timișoara o comisie de specialiști în frunte cu d. cap. aviator Ion Cosoveanu din direcția infrastructurilor de pe lângă Ministerul Aerului și Marinei în vederea nivelării terenului la noul aeroport al orașului. Lucrările se vor începe cât de curând.

— EXAMINAREA LITIGIILOR DINTRE BISERICA ROM. CATOLICĂ ȘI STAT. La începutul lunii Septembrie 1939, se va întruni la sediul Ministerului pentru Minorități, Comisiunea Mixtă însărcinată cu examinarea tuturor litigiilor dintre Biserica romano-catolică din Transilvania și Stat în vederea unei soluțiuni transacționale. Din Comisiune fac parte, ca reprezentanți ai Statului: Dr. Lucian Borcea, decan al baroului de Sibiu și dr. I. Garolu, decan al baroului de Brașov. Din partea bisericii romano-catolice, a instituțiilor ei și a Statului Ordinariatului Episcopiei Romano-Catolice de Alba-Iulia, au fost desemnați dd.: dr. Durcovici, vicarul Arhiepiscopiei Catolice de București și dr. Elemer Gyárfás, avocat și președintele comitetului direct al statului romano-catolic. Secretar al comisiunii este d. profesor universitar dr. Iacob Lazăr.

— Starea civilă la 31 August: Născuți: Raimund, fiul lui Mihai Ternesz, țesător; Elisabeta, fiica lui Augustin Vinyarszky, tinichieșu. Morti: Irma Kocsisan, de 16 ani; Sara Amica n. Folean, de 66 ani.

— TIMPUL PROBABIL LA 1 SEPTEMBRIE: Presiunea atmosferică în creștere. Cerul variabil în Estul țării și mai mult senin în celelalte regiuni. Temperatura în ușoară scădere, ziua cald, noaptea răcoare. Dimineața ceață slabă în regiunea de munte și în Sud-estul țării.

— Cadavrul unui necunoscut găsit în stradă. Eri dimineață între orele 6—7, în str. Vasile Cârlova, a căzut în nesimțire un individ necunoscut. Până la sosirea ambulanței Salvării, omul fără identitate încetase din viață. Se crede că el ar fi murit din cauza unui atac de cord. Cadavrul necunoscutului a fost transportat la morgă.

— Țigani bătăuși prinși de poliție. Am relatat în numărul nostru de eri, sălbateca agresiune a cărei victimă a fost bătrânul Desideriu Hoffmann, din Ciarda Rosie, în etate de 56 ani. Polițiștii au reușit să aresteze pe agresori, în persoana Țiganilor Căldăraș Adam și Căldăraș Trifu, ambii din comuna Gătaia. Se crede că mobilul sângeroasei agresiuni a fost jaful.

— Dezertor arestat. Poliția a arestat eri pe dezertorul Iaici Ștefan, din Regimentul 11 Jandarmi, cu domiciliul în Mehala. Numitul a fost predat autorităților militare.

— Automobil tamponat de tramvaiu. În piața I. C. Brătianu s'a produs eri un accident de circulație, fără urmări grave. Tramvaiul 46 a plecat din stație, în momentul când masina Nr. 1448 vroia să traverseze piața. Automobilul a fost lovit, alegându-se cu mici avarii. Cazul se cercetează.

— D. dr. Emil Petrovici, administrator financiar pentru constatarea impozitelor indirecte din Timișoara, s'a reîntors din concediu, reluându-și ocupațiile la administrație.

Cercetările monografice din sudul Banatului

Activitatea Institutului de cercetări sociale al României Regionale Timișoara în plasa de model Bozovici
Vizita dlui Rezident Regal dr. Marta în valea Almăjului

Borloveni-Noui, 1. — După cum se știe Serviciul Social a declarat plasa de model din ținutul Timiș plasa Bozovici, din județul Caraș. Conform planului întocmit în această plasă au început să activeze: echipa monografică a Institutului de cercetări sociale al României Regionale Timișoara, președintele, echipele sanitare ale ministerului sănătății, iar peste câteva zile se vor instala și echipele Serviciului Social.

În cadrul programului de lucru întocmit echipa monografică a Institutului de cercetări sociale amintit mai sus s'a instalat în plasa de model încă pe ziua de 1 Iulie a. c. începându-și activitatea cu comuna Bozovici. De aci echipa monografică, condusă de cunoscutul sociolog bănățean d. dr. C. Groșorean, director al Institutului, și ajutat de către d. V. Nedela, secretar al Institutului, s'a depășat în comuna Bănia, iar de aci și-a mutat sediul de activitate în comuna Mocerș.

Echipa terminându-și lucrările la Mocerș în seara zilei de 26 August a sosit în comuna Borloveni-Noui, o comună înființată acum 100 de ani.

La sosirea ei echipa a fost întâmpinată de către părintele Traian Căluș, parohul comunei, Andrean Popovici, notarul cercual dela Prigor de care aparține și comuna noastră și Zaharia Zaberca, primarul comunei. Populația a făcut o plăcută impresie asupra întregii echipe.

Dimineața de dimineață a sosit la Borloveni-Noui d. dr. Alexandru Marta, rezident regal al ținutului Timiș, însoțit de către d-nii dr. Nicolae Buteanu, inspector general sanitar, col. Romulus Boldea, președintele comunității de avere din Caransebeș și Ion Diminescu, directorul de cabinet al rezidenței.

D. rezident regal a oprit la primărie unde era adunată echipa monografică, iar d. director dr. Groșorean a salutat înaltul oaspe care a venit să viziteze echipa și valea Almăjului.

Cu această ocazie d. dr. Groșorean a adus la cunoștința d-lui rezident regal mai multe chestiuni cari privesc sătenii din

această plasă, rugându-l ca să facă tot posibilul pentru a îndrepta lipsurile constatate în timpul activității monografice.

D. rezident regal a fost foarte mulțumit că echipa monografică i-a adus la cunoștință doleanțele locuitorilor din valea Almăjului și a declarat că va face totul ca să îi stă în putință, spre a veni în ajutorul sătenilor.

În timpul discuțiilor dela primărie, cu care ocazie d. rezident regal s'a interesat de mersul lucrărilor monografice, a mai sosit în comună și S. S. iconom stavrofor Coriolan Buracu, inspector general în Serviciul Social, însoțit de d-nii dr. Fira, medic șef al județului Caraș, profesor Iie Rusmir, directorul căminelor culturale din Caraș, iar cu o altă mașină a sosit și d. colonel Pavel Seracin, prefectul județului Caraș.

După două ore petrecute în comuna Borloveni-Noui, în mijlocul echipei monografice și a sătenilor, d. rezident regal dr. Alexandru Marta și însoțitorii d-sale au plecat mai departe, spre a vizita valea Almăjului.

La orele 11 membrii echipei monografice au luat parte la serviciul religios din biserică ortodoxă-română din localitate, slujba fiind oficiată de către părintele Melentie Sora, membru al echipei monografice și părintele Căluș din Borloveni-Noui. La sfânta liturghie au luat parte următorii echipieri cari se găsesc de prezent în Borloveni-Noui, în afară de cei amintiți mai sus: d-na Elena dr. Secoșan, d-șoara Elena Gherescu, dr. Gheorghe Ciorman, profesor dr. Nicolae Ursu, profesor Romeo Feraru, Marius Bucătură și Ion Maxim.

După serviciul religios părintele Sora a ținut o înflăcărată cuvântare despre iubirea de aproape și curățirea sufletului. În cadrul cuvântării d-sa a arătat că în comună au sosit mai mulți domni cari au venit spre a studia viața satului celace nu poate se fie de cât spre binele comunei și al sătenilor.

Terminându-se serviciul religios populația s'a adunat în fața primăriei unde d. dr. C. Groșorean, directorul Institutului și conducătorul echipei monografice a ținut sătenilor o cuvântare. D-sa a arătat în linii generale rolul Institutului și scopul venirii la Borloveni-Noui a echipei monografice.

Echipa monografică și-a început lucrările pe teren și în toate locurile întâmpinată, din partea sătenilor, cele mai călduroase primiri.

La începutul săptămănei echipa monografică se va completa și cu alți colaboratori cari urmează a sosi aci.

Capitol

Un film de lux și romantism! Un spectacol amuzant!
MISS RAFFLES

O comedie sentimentală de un gen cu totul nou
cu

BARBARA STANWYCK — HENRY FONDA

dela 1 Sept.

Vineri

ULTIMA ORA

Schimbul de note între Londra și Berlin continuă

Germania își menține în întregime revendicările

Se speră totuși într-o rezolvare pașnică a crizei

Presă mondială despre situația actuală

Paris, 1 (Rador). — Agenția Havas transmite: Comunicarea Cancelarului Hitler către guvernul britanic și răspunsul acestuia din urmă formează obiectul comentariilor presei franceze de Joi dimineața.

„Le Jour-Echo de Paris”: In cercurile politice domnește impresia că ultima comunicare a Cancelarului, menținând revendicările germane, nu respinge complet principiul unei luări de contact direct germano-polon, într-o formă care nu este poate tocmai aceea pe care voia să i-o imprime diplomația franco-britanică. Răspunsul britanic care a fost transmis Miercuri la Berlin, privește desigur chestiunea esențială a modalităților reglementării pacifice și a modalităților luării de contact direct între Reich și Polonia. Inșă, Polonia este aceia care trebuie să examineze, în toată sinceritatea, ofertele sau proiectele, să le accepte sau să le respingă. Sfortarea diplomației britanice tinde, în mod esențial, să „creieze condițiuni tehnice în cursul cărora încercările de reglementare pacifică ar putea să se substituie amenințărilor de a se recurge la forță.”

„Le Figaro”: Observatorii britanici, cei mai bine informați, sunt toți de acord să constate că revendicările actuale ale Reichului variază. Se referă cu totul la altceva decât la reglementarea statului Danzigului și la Coridor și că cei mai concilianți n'ar putea să stabilească o cât de slabă apropiere între revendicările de azi și acelea formulate în ziua de 28 Martie a. c.

Este deasemeni evident, că numai Polonia singură are să se pronunțe asupra acestor revendicări.

„Le Journal”: Faptul că guvernul englez a putut să răspundă în scurt termen Cancelarului, ne face să credem că Fuehrerul n'a adoptat prin nota din 29 August, trimisă Angliei, în privința negocierilor cu Polonia o teză rigidă ca aceea pe care a susținut-o în răspunsul dat d-lui Daladier. Dimpotrivă, împrejurarea că guvernul din Londra a crezut că trebuie să temporizeze, în momentul în care Polonia accelerează înarmările, dă impresia că problema se desfășoară în asemenea condițiuni încât cea mai bună sansă de a se ajunge la reușită este de a face pe Fuehrer să înțeleagă că nu mai este timpul nici de a se tergiversa, nici de a se introduce variații în răspunsurile ne care le dă Parisului și Londrei, fie că este vorba de note scrise sau explicații verbale.

ITALIA CREDE ÎNTR-O REGLEMENTARE PACIFICĂ

Roma, 1 (Rador). — Agenția Stefani transmite: Ziarele italiene de Joi dimineața subliniază agravarea încordării situației în urma mobilizării generale proclamată de Polonia, măsură luată în timp ce negocierile diplomatice continuă între Londra Berlin. „Mesagero” afirmă că poziția Romei rămâne aceeași. Fie că poate să fie salvată numai prin revizuirea tratatului dela Versailles și

numai prin punerea în aplicare a acelei justiții care stă la baza oricărei vieți comune în lumea civilizată. Dacă într-adevăr se dorește pacea, trebuie să se facă dreptate poporului german.

„Popolo Di Roma” scrie că negocierile nu sunt întrerupte și că deși Polonia a proclamat mobilizarea generală, trebuie încă să se mențină speranța că va putea interveni o reglementare pacifică.

SITUAȚIA RĂMÂNE NESCHIMBATA — SCRIE PRESA LONDONEZĂ

Londra, 1 (Rador). — Situația rămâne neschimbată. Faptul că între Londra și Berlin continuă schimbul de note, la să se speră că o rezolvare pacifică a crizei este încă posibilă.

Acestea sunt părerile presei engleze

de Joi dimineața, anunță Agenția Havas.

„Times” scrie: A intervenit o schimbare pozitivă în actuala stare de lucruri. D. Hitler menține revendicările sale față de Polonia, iar noi rămânem la angajamentul de a ajuta această țară să reziste la orice amenințare îndreptată contra independenței sale. N'am părăsit convingerea că nu numai războiul este singura cale la care se poate ajunge, ci că rațiunea și moderația pot și ele să reușească.

„Daily Herald” declară că nota trimisă Miercuri seara din Londra, nu înseamnă o slăbire a punctului de vedere britanic și nici nu cuprinde vreo schimbare a politicii britanice.

15.000 soldați sovieto-mongoli atacă Manciuria

Bătălie înverșunată la râul Khalka

Tokio, 1 (Rador). — Agenția „Havas” comunică: 15.000 soldați sovieto-mongoli au pătruns pe teritoriul Manciukuouli și sunt angajați actualmente într-o mare bătălie care se desfășoară pe un front larg în jurul munților Noro și Balchagar, pe malul drept al râului Khalka.

Sub protecția focului mai multor sute

de tunuri grele, trupele sovietice au aruncat poduri de vase în două locuri ale râului Khalka și au înaintat 14 km pe teritoriul manciurian.

Printr-o manevră, trupele japoneze au dejucat încercarea adversarului, provocându-i grele pierderi. Bătălia continuă cu înverșunare.

Guvernul elvețian își declară oficial neutralitatea

Berna, 1 (Rador). — Agenția Telegrafică Elvețiană transmite:

În urma propunerii departamentului politic, Consiliul Federal a hotărât să adreseze guvernelor țărilor vecine și a

celorlalte țări interesate declarația de neutralitate prevăzută în decizia luată ieri cu privire la măsurile în ceea ce privește apărarea țării și menținerea neutralității sale.

Polonezii au inundat frontiera Pomeraniei

BERLIN, 1 (Rador). — Agenția D. N. B.: Ziarul „Pommerische Zeitung” anunță că polonezii fac pregătiri pentru a acoperi cu apă Pomerania Septentrională prin revărsarea apelor râului Piasnitz și lacului Zarnovitz.

Lacul Zarnovitz și malurile râului Piasnitz care face hotarul Arondismentului Lanenburg până la Marea Baltică, au fost revărsate în ultimele zile cantități de apă atât de mari încât câmpiile sunt inundate pe o mare întindere în stânga și în dreapta frontierei.

D. FORSTER A FOST LA BERLIN
Berlin, 1 (Rador). — D. Forster, gauleiterul național socialștilor din Danzig și șeful Statului Orașului Liber, a fost la Berlin. D-sa a părăsit azi din

nou capitala germană după o nouă înțelegere cu Fuehrerul.

AUDIENȚE DIPLOMATICE AMANATE LA BERLIN

Berlin, 1 (Rador). — Agenția Havas

Directorul sucursalei din Berlin a agenției telegrafice poloneze a fost arestat două zile

Miercuri.
VARȘOVIA, 1 (Rador). — Agenția PAT comunică: Poliția secretă germană a arestat Luni la Warnemünde pe d. Stanislaw Dembinszki, directorul sucursalei din Berlin al agenției PAT. D. Dembinszki a fost eliberat abia Marți și a primit autorizația de a pleca abia

Misiuni militare și economice japoneze la Roma

Roma, 1 (Rador). — Două misiuni militare japoneze au sosit Joi dimineața la Japonia: O misiune navală condusă de amiralul Osuki, și o misiune terestră condusă de generalul Terauchi. În același timp au sosit și trei reprezentanți ai marelui industrie din Japonia.

Legiunea Americană în Franța oferă serviciile Franței

Paris, 1 (Rador). Comitetul de conducere al Legiunii Americane a hotărât ca cele câteva mii de legionari ce locuiesc în Franța, să-și ofere serviciile Ministerului de Război, pentru a organiza ambulanțe pe front, pentru a conduce camioanele cu munițiuni sau pentru orice alt serviciu ce li s'ar putea cere.

Comitetul a adresat Legiunii americane din Statele Unite o cerere ca membrii acestei organizații să trimită voluntari în același scop.

Pedepse severe pentru speculă și alte măsuri excepționale la Roma

Roma, 1 (Rador). — Azi au fost date publicității mai multe hotărâri ministeriale care stabilesc pedepse foarte severe cu închisoare și amendă împotriva celor ce acaparează mărfuri și se deduc la speculă. Deasemeni nu fost luate măsuri pentru reducerea serviciilor feroviare, maritime și a transporturilor automobile.

Avion postal german incendiat

Șase morți

Berlin, 1 (Rador). — Un avion postal de noapte, care făcea serviciul pe linia Berlin-Londra a luat foc ieri noapte, pe când decola după o escază făcută la Hanover. Șase persoane au murit carbonizate. O parte din curierul postal a fost distrus de foc.

transmite: Audiențele ce urmau să aibă loc pentru prezentarea scrisorilor de acreditare de către ambasadorii Braziliei și Argentinei n'au mai avut loc din cauza situației încordate.

COMITET CEH PENTRU COLABORARE CU GERMANIA
Praga, 1 (Rador). — Azi s'a constituit comitetul Federației Cehice pentru Colaborare cu Germanii. Comitetul e compus din 30 membri.